

(2) W orzeczeniu skazującym władza administracyjna na wypadek niemożności ścignięcia grzywny oznaczy karę zastępczego aresztu — stosownie do art. 10 prawa o wykroczeniach.

(3) W razie wydania orzeczenia karnego w myśl art. 9 ust. (1) powiatowa władza administracji ogólnej może zarządzić wytrzebiecie ogiera na koszt i ryzyko właściciela.

Art. 11. Świadczenia uznania, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, uważa się za świadectwa uznania w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 12. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 13. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1934 r.

(2) Jednocześnie tracą moc obowiązującą: ustawa z dnia 23 stycznia 1925 r. o nadzorze państwowym nad ogierami i rejestracji klaczy zarodowych (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 113), ustawa z dnia 23 marca 1929 r. o opłatach od ogierów, nie posiadających świadectw uznania (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 247), ustawa z dnia 21 marca 1931 r. o zmianie niektórych przepisów ustawy z dnia 23 marca 1929 r. o opłatach od ogierów, nie posiadających świadectw uznania (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 339) oraz art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *J. Jędrzejewicz*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Nakoniecznikow - Klukowski

285.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 13 marca 1934 r.

o ochronie porządku na kolejach użytku publicznego.

Art. 1. (1) Upoważnia się Ministra Komunikacji do wydawania w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzeń przepisów o przestrzeganiu porządku na kolejach użytku publicznego.

(2) Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych określi również organa kolejowe, powołane do nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o porządku na kolejach, zakres ich uprawnień, w granicach, określonych ustawą niniej-

szą, sposób wyszkolenia oraz wzór specjalnej odznaki dla tych organów.

(3) Organa kolejowe, sprawujące nadzór nad przestrzeganiem przepisów o porządku na kolejach, noszą nazwę organów ochrony kolei.

(4) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrem Komunikacji, określi, którym organom ochrony kolei (ust. (3)) będzie służyło prawo noszenia broni palnej w czasie pełnienia służby na obszarze kolejowym.

Art. 2. Zakres uprawnień organów ochrony kolei (art. 1 ust. (2)) może obejmować:

- 1) prawo nakładania grzywien w drodze doraźnego nakazu karnego;
- 2) prawo legitymowania lub stwierdzania w inny sposób tożsamości osób, które przekroczyły przepisy o porządku na kolejach, oraz prawo zatrzymania winnego i sprowadzenia go przymusowo do najbliższego organu policji państwowej;
- 3) prawo noszenia i użycia broni palnej.

Art. 3. (1) Grzywny, nakładane przez organa ochrony kolei w drodze doraźnego nakazu karnego (art. 2 pkt. 1)), nie mogą przekraczać 5 zł. Nakładać je można wtedy, gdy niema wątpliwości co do winy osoby, dopuszczającej się wykroczenia przeciw przepisom o porządku na kolejach.

(2) Do doraźnych nakazów karnych (art. 2 pkt. 1)) stosuje się przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365).

(3) W zakresie wykonywania doraźnego orzecznictwa karnego organa ochrony kolei podlegają powiatowym władzom administracji ogólnej.

(4) Prawo nakładania doraźnych nakazów karnych nie służy pracownikom kolei prywatnych użytku publicznego, nie będących w zarządzie Państwa lub przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”.

(5) Nie można nakładać grzywny w drodze doraźnych nakazów karnych, jeżeli osoba, która przekroczyła przepisy o porządku na kolejach:

- 1) wyrządziła przez swój czyn szkodę materialną;
- 2) popełniła jedno z przestępstw, wyszczególnionych w art. 215, 223, 257, 258, 259, 263 lub 265 kodeksu karnego odnośnie do komunikacji kolejowej, mienia kolejowego lub mienia, powierzonego kolei.

Art. 4. (1) Prawo legitymowania lub stwierdzania w inny sposób tożsamości osób, które przekroczyły przepisy o porządku na kolejach (art. 2 pkt. 2)), służy organom ochrony kolei w przypadku, jeżeli sprawca przekroczenia nie został ukarany w drodze doraźnego nakazu karnego.

(2) Prawo zatrzymania winnego i przymusowego sprowadzenia go do najbliższego organu policji państwowej, żandarmerji lub warty wojskowej służy organom ochrony kolei w razie niemożności

stwierdzenia tożsamości winnego i odmowy dobrowolnego udania się do powyższych organów.

(3) W stosunku do osób, które dopuściły się jednego z przestępstw, wymienionych w art. 3 ust. (5) pkt. 2), prawo zatrzymania i przymusowego sprowadzenia do najbliższego organu policji państwowej, żandarmerji lub warty wojskowej służy organom ochrony kolei bez potrzeby uprzedniego wezwania do dobrowolnego udania się, chociażby tożsamość winnego mogła być natychmiast stwierdzona, jeżeli tylko zachodzą warunki, przewidziane w art. 165 — 167 kodeksu postępowania karnego.

(4) Przymusowe sprowadzenie do najbliższego organu policji państwowej wojskowego w służbie czynnej lub będącego w mundurze następuje tylko w tym przypadku, jeżeli niema na miejscu żandarmerji lub warty wojskowej.

Art. 5. Organ ochrony kolei, uprawniony do noszenia broni palnej (art. 2, pkt. 3)), może z niej zrobić użytek:

- 1) w celu odparcia niebezpiecznego napadu lub zamachu, zagrażającego życiu, zdrowiu lub wolności uprawnionego do noszenia broni, albo też osób, pozostających pod jego opieką, po jednorazowym wezwaniu przedtem do zaniechania napadu lub zamachu, chyba że wszelka zwłoka grozi niebezpieczeństwem dla życia;
- 2) w celu odparcia niebezpiecznego napadu lub zamachu, zagrażającego mieniu kolejowemu lub powierzonemu kolei, po trzykrotnem wezwaniu przedtem do zaniechania napadu lub zamachu;
- 3) w celu udaremnienia ucieczki niebezpiecznego przestępcy, schwytanego na gorącym uczynku iub winnego popełnienia jednego z przestępstw, wymienionych w art. 215, 223, 257, 258, 259 lub 263 kodeksu karnego, po jednorazowym wezwaniu przedtem do zaniechania ucieczki, z zagrożeniem strzelania i po jednorazowym strzale w powietrze lub po bezskutecznem użyciu innego środka, zastosowanego w celu zapobieżenia ucieczce.

Art. 6. (1) Uprawnienia, określone w art. 2 — 5, służą organom ochrony kolei w czasie pełnienia służby na obszarze kolejowym.

(2) Obszarem kolejowym w rozumieniu ustawy niniejszej jest teren, przeznaczony do prowadzenia eksploatacji kolei, wraz ze znajdującymi się na nim budowlami i urządzeniami, służącymi temu celowi.

(3) Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Komunikacji określa przypadki, w których działalność organów ochrony kolei sięgać będzie poza obszar kolejowy.

Art. 7. (1) Organ ochrony kolei składa przysięgę przed władzą służbową według następującej roty:

„Przysięgam Panu Bogu Wszchemogącemu, że obowiązki, nałożone na mnie jako na organ ochrony

kolei, sumiennie i gorliwie wykonywać będę, oraz że poruczonej mi władzy w żadnym przypadku nie nadużyję”.

(2) Organ ochrony kolei, zatrudniony na kolei prywatnej użytku publicznego, nie eksploatowanej przez Państwo lub przedsiębiorstwo państwowe „Polskie Koleje Państwowe”, składa przysięgę przed właściwą powiatową władzą administracji ogólnej.

(3) Żaden pracownik kolejowy nie może wykonywać czynności organu ochrony kolei przed złożeniem przysięgi.

Art. 8. Organom ochrony kolei służy przy pełnieniu służby prawo do ochrony prawnej, przewidzianej dla urzędników w kodeksie karnym.

Art. 9. (1) Postanowienia art. 2 — 6 nie uszczuplają w niczem właściwości policji państwowej w zakresie utrzymywania bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego.

(2) Organa ochrony kolei powinny pomagać organom policji państwowej; żandarmerji i wartom wojskowym na ich wezwanie w wykonywaniu czynności służbowych, jeżeli im na to pozwalają obowiązki służby kolejowej.

Art. 10. Przepisy ustawy niniejszej nie dotyczą kolei miejskich, jako też kolei użytku publicznego trakcji niemechanicznej.

Art. 11. Upoważnia się Ministra Komunikacji do wydawania przepisów o przestrzeganiu porządku na kolejach użytku publicznego, zarządzanych przez przedsiębiorstwo państwowe „Polskie Koleje Państwowe”, położonych na obszarze Wolnego Miasta Gdańska.

Art. 12. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 13. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

(2) Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy, wydane w sprawach, unormowanych ustawą niniejszą, a w szczególności:

- 1) § 23 niemieckiej ustawy o przedsiębiorstwach kolejowych z 3 listopada 1838 r. (Zbiór Praw z 1838 r. str. 505);
- 2) §§ 45, 74, 75, 76, 82 i 83 przepisów o budowie i ruchu kolei żelaznych (Eisenbahn-Bau und Betriebsordnung) z dnia 4 listopada 1904 r. (Dz. U. Rz. Niem. z 1904 r. Nr. 47);
- 3) § 102 rozporządzenia cesarskiego z 16 listopada 1851 r. o porządku ruchu kolei żelaznych (Eisenbahnbetriebsordnung) (Dz. u. p. austr. z 1852 r. Nr. 1);
- 4) art. 179 i 182 — 187 ogólnej ustawy o rosyjskich kolejach żelaznych z 12 czerwca 1885 r. (Zwód Praw, Tom XII, część I z 1906 r.);
- 5) pkt. 7 art. 4 ustawy z dnia 12 czerwca 1924 r. o zakresie działania Ministra Kolei

Zelaznych i o organizacji urzędów kolejowych (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 580) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 października 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 599) odnośnie do postanowień i przepisów, obowiązujących pod względem bezpieczeństwa ruchu i porządku na kolejach publiczność i zarząd kolejowy w ich stosunkach wzajemnych.

Prezydent Rzeczypospolitej: *J. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *J. Jędrzejewicz*

Minister Komunikacji: *M. Butkiewicz*

286.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 15 marca 1934 r.

o morskich opłatach portowych.

Art. 1. (1) W państwowych morskich portach handlowych mogą być pobierane następujące opłaty portowe:

- a) za wejście i wyjście statku,
- b) za postój statku (postojowe),
- c) za przystanie i nabrzeża (przystaniowe),
- d) za wylądowanie lub przyjęcie pasażera (pasażerskie),
- e) za wylądowanie lub naładowanie towaru (ładunkowe),
- f) za służbę pilotową (pilotowe),
- g) za korzystanie z administrowanych przez władze portowe urządzeń portowych, jak: magazynów, urządzeń przeładunkowych i innych.

(2) Całkowite lub częściowe wprowadzenie powyższych opłat należy do Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 2. (1) Taryfy opłat portowych, terminy i sposób pobierania tych opłat, jak również środki odwoławcze ustala Minister Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzeń, ogłaszanych w Monitorze Polskim.

(2) Rozporządzenia te mogą przewidzieć zarządem przypadki lub warunki częściowego lub całkowitego zwalniania od niektórych opłat.

(3) Uprawnienia, zawarte w ustępach poprzedzających, Minister Przemysłu i Handlu może w całości lub części przekazać Dyrektorowi Urzędu Morskiego.

Art. 3. Opłaty portowe, wymienione w art. 1 pkt. a) — f), nie mogą być pobierane od okrętów wojennych i statków, pozostających w zarządzie marynarki wojennej.

Art. 4. (1) Do uiszczania opłat, wymienionych w art. 1, obowiązani są:

- a) właściciel statku lub przedsiębiorca żeglugowy (armator), o ile statek nie jest eks-

ploatowany bezpośrednio przez właściciela — co do opłat, wymienionych w pkt. a) — f);

- b) osoba, korzystająca z danego urządzenia — co do opłat, wymienionych w pkt. g).

(2) Opłaty portowe korzystają z przywilejów, służących podatkom państwowym.

(3) Nieuiszczone w terminie opłaty portowe ściągają powiatowe władze administracji ogólnej w trybie, określonym przez obowiązujące przepisy o postępowaniu przymusowym w administracji.

(4) Przez czas obowiązywania ustawy z dnia 10 marca 1932 r. o przejęciu egzekucji administracyjnej przez władze skarbowe oraz o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 328) ściąganie opłat portowych przeprowadzają zamiast organów, wymienionych w ustępie poprzedzającym, urzędy skarbowe, zgodnie z przepisami, dotyczącymi postępowania egzekucyjnego władz skarbowych.

Art. 5. Taryfy opłat dla portów, stanowiących własność gminną, zatwierdza Urząd Morski.

Art. 6. (1) Pisma, stwierdzające należność lub uiszczenie opłat, wymienionych w art. 1 pkt. a) — f), są wolne od opłat stemplowych.

(2) Minister Skarbu władny jest zwolnić od opłat stemplowych pisma, stwierdzające zawarcie lub wykonanie umów, przewidzianych w art. 1 pkt. g), i to także wówczas, gdy urządzenie portowe jest własnością gminną.

Art. 7. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Art. 8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie traci moc obowiązującą ustawa z dnia 25 lipca 1924 r. o morskich opłatach portowych (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 764). Taryfy opłat, ustalone na podstawie ustawy z dnia 25 lipca 1924 r., obowiązują do czasu wejścia w życie taryf, wydanych na podstawie art. 2 ustawy niniejszej.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *J. Jędrzejewicz*

Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*

287.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 13 kwietnia 1934 r.

o zmianie moratorium mieszkaniowego dla bezrobotnych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezy-